

KLASA: 039-05/26-01/2
URBROJ: 251-373-07-26-1
Odluka broj: 8_357-25
Zagreb, 26. svibnja 2026.

Temeljem članka 18. Statuta Sveučilišta u Zagrebu Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije (svibanj, 2023.), Fakultetsko vijeće na 10. redovitoj sjednici u 357. ak. god. 2025./2026., održanoj dana 25. svibnja 2026. donijelo je

ODLUKU
o prihvaćanju Politike otvorene znanosti Fakulteta

I.

Prihvaća se Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Zagrebu Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije.

II.

Politika otvorene znanosti Fakulteta iz članka I. nalazi se u prilogu Odluke i čini njezin sastavni dio.

III.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se na mrežnim stranicama Fakulteta.

Dostaviti:

- 1. Prodekanici za znanost i međunarodnu suradnju*
- 2. Sveučilištu u Zagrebu*
- 3. Pismohrani, ovdje*

Sveučilište u Zagrebu Fakultet kemijskog
inženjerstva i tehnologije

Politika otvorene znanosti

Zagreb, svibanj 2026.

Sadržaj

Uvod	1
1. Svrha i područje primjene	1
2. Načela politike.....	1
3. Strateški ciljevi.....	2
4. Otvoreni pristup publikacijama.....	3
5. Repozitoriji, metapodaci i trajni identifikator	3
6. Istraživački podaci.....	4
7. Istraživački softver, kod i metode	4
8. Otvoreni obrazovni sadržaji i otvoreno obrazovanje	5
9. Odgovorno vrednovanje istraživanja	5
10. Dodatni elementi usklađeni sa Sveučilišnim okvirom.....	5
11. Uloge i odgovornosti	6
12. Edukacija i podrška	7
13. Praćenje provedbe	7
14. Završne odredbe	7
15. Pojmovnik.....	8
16. Literatura.....	9

Uvod

Sveučilište u Zagrebu Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije prepoznaje otvorenu znanost kao sastavni dio suvremenog, odgovornog i društveno korisnog istraživanja te kao važan okvir za povećanje kvalitete, vidljivosti, provjerljivosti i učinka znanstvenoga rada. Otvorena znanost u ovom se dokumentu razumije kao skup načela i praksi kojima se znanstvene publikacije, istraživački podaci, metode, softver, obrazovni sadržaji i, kad je to primjereno, pojedini elementi evaluacijskog i komunikacijskog procesa čine dostupnima, ponovno uporabljivima i što je moguće transparentnijima.

Polazeći od uloge Sveučilišta u Zagrebu¹ kao vodeće hrvatske znanstvene institucije te oslanjajući se na nacionalne² i europske smjernice³, Fakultet ovom politikom uspostavlja institucionalni okvir za provedbu otvorene znanosti primjeren svojem znanstvenom, nastavnom i stručnom djelovanju. Pri tome se osobito uzimaju u obzir razvoj Europskog istraživačkog prostora, zahtjevi programa Obzor Europa te relevantne preporuke i infrastrukture Europske unije povezane s otvorenim pristupom, FAIR podacima i Europskim oblakom za otvorenu znanost (EOSC)⁴. Poseban je cilj potaknuti kulturu istraživanja u kojoj se vrednuju kvaliteta, odgovornost, suradnja, dobra praksa upravljanja istraživačkim rezultatima i dugoročna dostupnost znanja nastalog javnim financiranjem.

1. Svrha i područje primjene

Ovom se politikom utvrđuju temeljna načela, ciljevi, odgovornosti i preporučeni postupci povezani s otvorenim pristupom publikacijama, upravljanjem istraživačkim podacima, otvorenim softverom i kodom, otvorenim obrazovnim sadržajima, odgovornim vrednovanjem istraživanja te korištenjem relevantne nacionalne i međunarodne infrastrukture.

Politika se primjenjuje na zaposlenike Fakulteta, suradnike, doktorande, studente kada stvaraju istraživačke rezultate u okviru nastavnih i istraživačkih aktivnosti Fakulteta, kao i na sve druge osobe koje sudjeluju u projektima, publikacijama i drugim rezultatima koji nastaju pod institucionalnom afilijacijom Fakulteta.

Odredbe ove politike osobito se odnose na rezultate istraživanja financiranih javnim sredstvima, pri čemu se u obzir uzimaju i obveze koje proizlaze iz ugovora o financiranju, pravila izdavača, zaštite osobnih podataka, poslovne povjerljivosti, sigurnosnih ograničenja i prava intelektualnog vlasništva. U slučaju projekata financiranih iz europskih programa, osobito programa Obzor Europa, primjenjuju se i posebni zahtjevi financijera koji se odnose na otvoreni pristup publikacijama, upravljanje istraživačkim podacima i izradu planova upravljanja podacima.

2. Načela politike

Provedba otvorene znanosti na Fakultetu temelji se na sljedećim načelima:

Otvorenost kao zadani smjer: rezultati istraživanja trebaju biti otvoreni koliko god je to moguće, a zatvoreni samo koliko je nužno zbog pravnih, etičkih, sigurnosnih ili komercijalno opravdanih razloga.

Javni interes i odgovornost: rezultati istraživanja financiranih javnim sredstvima trebaju biti dostupni javnosti u mjeri koja je usklađena s važećim propisima i legitimnim ograničenjima.

FAIR pristup podacima: istraživački podaci i metapodaci trebaju biti pronalazljivi, pristupačni, interoperabilni i ponovno uporabljivi.

Kvaliteta, čestitost i ponovljivost: otvorena znanost mora pridonositi boljoj dokumentiranosti istraživanja, mogućnosti provjere rezultata i jačanju povjerenja u znanstveni rad.

Fleksibilnost po disciplinama: provedba otvorene znanosti treba uvažavati razlike među područjima, vrstama istraživanja i specifičnostima kemijskog inženjerstva, kemije tehnologije, biotehnologije, zaštite okoliša i srodnih disciplina.

Održiva infrastruktura i interoperabilnost: Fakultet podupire korištenje provjerenih sustava i repozitorija (nacionalnih^{5,6} i/ili europskih^{4, 7-9}) koji osiguravaju dugoročnu pohranu, trajne identifikatore i povezivost s nacionalnim i europskim okruženjem otvorene znanosti.

Usklađenost s europskim istraživačkim okvirom: provedba otvorene znanosti na Fakultetu treba biti usklađena s razvojem Europskog istraživačkog prostora, europskih istraživačkih infrastruktura i interoperabilnih usluga koje omogućuju međunarodnu razmjenu i ponovnu uporabu rezultata istraživanja.

Odgovornost prema društvu: otvorena znanost treba pridonositi boljoj dostupnosti znanja, većem povjerenju javnosti u znanost i snažnijem društvenom učinku istraživanja.

3. Strateški ciljevi

Fakultet ovom politikom želi postići nekoliko međusobno povezanih ciljeva.

1. Povećati dostupnost, vidljivost i utjecaj znanstvenih publikacija, skupova podataka, softvera i drugih rezultata istraživanja nastalih na Fakultetu.
2. Unaprijediti transparentnost, provjerljivost i ponovljivost istraživačkih procesa, osobito kada se radi o istraživanjima s većim društvenim, okolišnim ili industrijskim učinkom.
3. Smanjiti nepotrebno ponavljanje istraživanja te olakšati suradnju unutar Fakulteta, na razini Sveučilišta u Zagrebu te u nacionalnim i međunarodnim projektima.
4. Potaknuti odgovorno upravljanje istraživačkim podacima i pravodobno planiranje njihove pohrane, zaštite i dijeljenja.
5. Ojačati kompetencije istraživača, nastavnika, knjižničara i studenata za primjenu alata i praksi otvorene znanosti.

6. Poduprijeti razvoj otvorenih obrazovnih sadržaja i otvorenih pristupa u nastavi kad god je to moguće i primjereno.
7. Poticati uključenost Fakulteta u europske ekosustave otvorene znanosti, uključujući interoperabilne repozitorije, otvorene istraživačke infrastrukture i usluge povezane s EOSC-om.
8. Razvijati kulturu odgovornog vrednovanja istraživanja koja prepoznaje raznolikost istraživačkih doprinosa i doprinos otvorenoj znanosti

4. Otvoreni pristup publikacijama

Fakultet preporučuje da znanstveni i stručni radovi, konferencijski radovi, knjige, poglavlja u knjigama, izvještaji i druga izdanja nastala u okviru rada Fakulteta budu dostupni u otvorenom pristupu, po mogućnosti bez odgode ili uz što kraće razdoblje embarga dopušteno pravilima izdavača i financijera.

Kada je to moguće, prednost se daje objavi u časopisima i drugim publikacijskim kanalima koji omogućuju kvalitetan otvoreni pristup, uz osobitu pažnju prema održivim i transparentnim modelima objavljivanja, uključujući dijamantni otvoreni pristup. Pri odabiru mjesta objave potrebno je voditi računa o znanstvenoj kvaliteti, transparentnosti uredničkih politika, troškovima objave i usklađenosti s obvezama projekta ili financijera. Kod publikacija nastalih u okviru međunarodno financiranih projekata treba osobito paziti na pravodobno ispunjavanje obveza otvorenog pristupa propisanih ugovorom o financiranju i pravilima programa.

Neovisno o mjestu objave, zaposlenike i suradnike Fakulteta preporučuje se poticati da u institucijski ili drugi odgovarajući repozitorij pohrane barem metapodatke, a kad god je pravno dopušteno i pun tekst rada, uključujući prihvaćeni rukopis ili objavljenu verziju rada. Za publikacije u zatvorenom pristupu osobito je važno osigurati otvorenost bibliografskih podataka i jasne informacije o uvjetima dostupnosti.

Autore se preporučuje informirati o mogućnosti zadržavanja dovoljnog opsega autorskih prava za samoarhiviranje i ponovnu uporabu vlastitih radova, uz korištenje otvorenih licenci kad god je to primjereno i pravno moguće.

5. Repozitoriji, metapodaci i trajni identifikator

Fakultet podupire sustavno korištenje institucijskih i nacionalnih infrastrukture za pohranu, opisivanje, dugoročno čuvanje i diseminaciju rezultata istraživanja, osobito sustava Dabar i informacijskog sustava CroRIS, uz oslanjanje na infrastrukturnu podršku Srca i povezanost s europskim inicijativama otvorene znanosti.

Sve publikacije i drugi relevantni istraživački rezultati trebali bi imati potpune, točne i standardizirane metapodatke, uključujući naslov, autore, ustanovu, projektno financiranje, identifikatore i, gdje je moguće, poveznice na podatke, softver i druge povezane rezultate. Korištenje trajnih identifikatora, osobito ORCID identifikatora za autore te DOI ili drugih stabilnih identifikatora za rezultate, preporučuje se kao standard

dobre prakse. Preporučuje se i praćenje razvoja europskih i međunarodnih standarda za opisivanje i povezivanje rezultata istraživanja kako bi zapisi Fakulteta bili što interoperabilniji u širem istraživačkom prostoru.

Zaposlenici Fakulteta trebali bi dosljedno navoditi službeni naziv (afilijaciju) Fakulteta i Sveučilišta u Zagrebu u svim publikacijama i drugim istraživačkim rezultatima radi bolje vidljivosti, točnog praćenja produkcije i pouzdanijeg institucionalnog izvještavanja.

6. Istraživački podaci

Fakultet prihvaća načelo da istraživački podaci predstavljaju važan rezultat istraživačkog procesa te da njima treba upravljati planski tijekom cijelog životnog ciklusa podataka, od prikupljanja i obrade do pohrane, dijeljenja i dugoročnog čuvanja.

Za projekte i istraživanja kod kojih je to relevantno preporučuje se izrada plana upravljanja istraživačkim podacima (eng. *data management plan*, DMP) već u fazi pripreme projekta ili na početku provedbe istraživanja. Plan treba obuhvatiti vrste podataka, standarde dokumentiranja, načine pohrane, razine pristupa, pitanja zaštite podataka, pravne i etičke aspekte te mogućnosti ponovne uporabe. Kod međunarodno financiranih projekata plan upravljanja podacima treba izraditi i ažurirati u skladu s pravilima financijera i dobrom europskom praksom upravljanja istraživačkim podacima.

Istraživačke podatke nastale djelomično ili u cijelosti uz javno financiranje preporučuje se, kada ne postoje opravdana ograničenja, pohraniti u odgovarajući repozitorij i učiniti dostupnima prema načelu “otvoreno koliko je moguće, zatvoreno koliko je nužno”. Kada podaci ne mogu biti otvoreni zbog zaštite osobnih podataka, poslovne tajne, ugovornih obveza, sigurnosnih razloga ili zaštite intelektualnog vlasništva, potrebno je barem osigurati javno dostupne metapodatke i obrazloženje ograničenja pristupa.

U područjima djelovanja Fakulteta posebnu pozornost treba posvetiti podacima povezanim s industrijskom suradnjom, patentibilnim rješenjima, laboratorijskim sigurnosnim zahtjevima, reguliranim kemikalijama, okolišnim uzorcima te svim skupovima podataka koji mogu uključivati povjerljive ili osjetljive informacije. U takvim slučajevima otvorenost se planira tako da se zaštite legitimni interesi partnera i zakonske obveze, uz istodobno nastojanje da najmanje metapodatkovna razina ostane javno vidljiva. Kad god je moguće, preporučuje se da skupovi podataka budu pripremljeni tako da budu tehnički i opisno usklađeni s FAIR načelima i prikladni za interoperabilnu uporabu u nacionalnim i europskim okruženjima.

7. Istraživački softver, kôd i metode

Kad istraživanje na Fakultetu uključuje razvoj softvera, skripti, računalnih postupaka, modela, simulacijskih alata ili analitičkih tijekova rada, preporučuje se njihovo dokumentiranje i, kada je moguće, pohrana u javno dostupne repozitorije uz odgovarajuću licencu.

Otvorenost softvera i koda osobito je važna za provjerljivost računalnih analiza, modeliranja procesa, obrade eksperimentalnih podataka i razvoja digitalnih alata u kemijskom inženjerstvu i srodnim područjima. Kada potpuna objava nije moguća, preporučuje se otvoreno objaviti barem opis metodologije, informacije o korištenom okruženju, verzijama softvera i uvjetima pod kojima se rezultat može reproducirati ili provjeriti. Preporučuje se, kada je to prikladno, primjenjivati otvorene i međunarodno prepoznate standarde dokumentiranja koda, verzioniranja i licenciranja radi lakše ponovne uporabe i suradnje u europskim istraživačkim projektima.

8. Otvoreni obrazovni sadržaji i otvoreno obrazovanje

Fakultet podupire razvoj i objavu otvorenih obrazovnih sadržaja, osobito nastavnih materijala, zbirki zadataka, laboratorijskih uputa, multimedijских sadržaja i drugih resursa koji se mogu zakonito dijeliti i prilagođavati u obrazovne svrhe.

Otvoreni obrazovni sadržaji mogu doprinijeti kvaliteti nastave, boljoj dostupnosti znanja studentima te većoj vidljivosti nastavnog i stručnog rada Fakulteta. Pri njihovoj izradi i objavi potrebno je voditi računa o autorskim pravima trećih osoba, kvaliteti sadržaja, ažurnosti i odabiru prikladne otvorene licence. U razvoju otvorenih obrazovnih sadržaja preporučuje se pratiti i europske inicijative otvorenog obrazovanja te mogućnosti njihove povezivosti s otvorenim znanstvenim sadržajima i istraživačkim rezultatima.

9. Odgovorno vrednovanje istraživanja

Fakultet podupire razvoj kulture vrednovanja koja uzima u obzir raznolikost istraživačkih doprinosa i ne oslanja se isključivo na pojednostavljene kvantitativne pokazatelje. U tom smislu otvorena znanost treba biti prepoznata kao vrijedan element znanstvenog rada, primjerice kroz otvorenu dostupnost publikacija, kvalitetno uređene podatke, dijeljenje koda, razvoj otvorenih obrazovnih sadržaja i doprinos infrastrukturi i edukaciji.

Pri izradi internih smjernica za napredovanje, nagrađivanje i vrednovanje rada preporučuje se uzeti u obzir načela odgovornog vrednovanja istraživanja i doprinose praksama otvorene znanosti, uz uvažavanje specifičnosti pojedinih disciplina i karijernih stadija. Preporučuje se pritom pratiti i razvoj europskih inicijativa za odgovorno vrednovanje istraživanja, osobito onih koje nastoje uravnotežiti bibliometrijske pokazatelje s kvalitativnom procjenom različitih vrsta istraživačkih doprinosa.

10. Dodatni elementi usklađeni sa Sveučilišnim okvirom⁴

Građanska znanost: Fakultet podupire uključivanje javnosti u istraživanje gdje je to primjereno za discipline kemijskog inženjerstva, kemije, inženjerstva materijala i zaštite okoliša, osobito kada takvi pristupi mogu pridonijeti boljem razumijevanju društvenih i okolišnih izazova te jačanju povjerenja javnosti u znanost.

CARE načela: Uz FAIR načela, preporučuje se pratiti i načela odgovorne i etički osjetljive uporabe podataka, osobito u kontekstima u kojima istraživački podaci imaju širi društveni, okolišni ili zajednički značaj, tako da otvorenost bude usklađena s odgovornošću, kontekstom i legitimnim interesima dionika.

Otvorena recenzija: Fakultet podupire transparentnost recenzijskog procesa kada to omogućuju izdavači, financijeri i priroda publikacijskog kanala, pri čemu se otvorenost recenzije promatra kao mogući doprinos kvaliteti, odgovornosti i transparentnosti znanstvene komunikacije.

11. Uloge i odgovornosti

11.1. Uprava Fakulteta

Uprava Fakulteta osigurava institucionalnu podršku provedbi ove politike, potiče razvoj lokalnih procedura i smjernica te podupire uključivanje otvorene znanosti u strateške, istraživačke i obrazovne aktivnosti Fakulteta. Uprava Fakulteta također treba pratiti usklađenost fakultetskih praksi s politikama Sveučilišta u Zagrebu, nacionalnim okvirom i relevantnim europskim zahtjevima koji proizlaze iz međunarodnih projekata i istraživačkih partnerstva.

11.2. Istraživači, nastavnici i suradnici

Istraživači, nastavnici i suradnici odgovorni su za pravodobno i uredno upravljanje publikacijama, podacima, softverom i drugim rezultatima istraživanja, za poštovanje zakonskih, etičkih i ugovornih obveza te za korištenje dostupne infrastrukture i edukacije u području otvorene znanosti. Od njih se očekuje da, u skladu s mogućnostima i ograničenjima pojedinog istraživanja, doprinose otvorenosti rezultata i transparentnosti istraživačkog procesa. Od istraživača se dodatno očekuje da već u fazi pripreme projektnih prijava razmotre zahtjeve otvorene znanosti povezane s europskim i drugim međunarodnim izvorima financiranja.

11.3. Knjižnica Fakulteta i Ured za međunarodnu suradnju i projekte

Knjižnica Fakulteta, u suradnji sa Sveučilištem, Srcem i drugim relevantnim dionicima, ima važnu ulogu u savjetovanju, edukaciji i operativnoj podršci pri pohrani radova, odabiru licenci, radu s repozitorijima, upravljanju metapodacima i informiranju o praksama otvorene znanosti. U okviru svojih mogućnosti, knjižnica i Ured za međunarodnu suradnju i projekte prate i relevantne promjene u europskim preporukama, infrastrukturnim uslugama i zahtjevima financijera te o tome informiraju istraživačku zajednicu Fakulteta.

11.4. Ured za kvalitetu

Ured za kvalitetu bi trebao pratiti i razvoj europskih inicijativa za odgovorno vrednovanje istraživanja, osobito onih koje nastoje uravnotežiti bibliometrijske pokazatelje s kvalitativnom procjenom različitih vrsta istraživačkih doprinosa.

11.4. Studenti i doktorandi

Studente i doktorande potrebno je postupno uključivati u kulturu otvorene znanosti kroz nastavu, mentorski rad i istraživačku praksu, osobito u dijelu koji se odnosi na etiku istraživanja, citiranje, pohranu završnih radova, upravljanje podacima i odgovorno dijeljenje rezultata. Kod doktorskih istraživanja i međunarodnih mobilnosti preporučuje se dodatno razvijati kompetencije povezane s otvorenim pristupom, FAIR podacima, repozitorijima i europskim istraživačkim infrastrukturama.

12. Edukacija i podrška

Fakultet će poticati redovite edukacije i savjetodavne aktivnosti o otvorenom pristupu, repozitorijima, autorskim pravima, otvorenim licencama, planovima upravljanja podacima, FAIR načelima, identifikatorima autora i rezultata te drugim relevantnim temama otvorene znanosti. Edukacije se mogu provoditi samostalno ili u suradnji sa sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, osobito sa Srcem⁵ i drugim ustanovama koje razvijaju nacionalnu infrastrukturu i podršku za otvorenu znanost. Preporučuje se da edukacije, prema potrebi, obuhvate i teme povezane s programom Obzor Europa, EOSC-om⁴, međunarodnim standardima upravljanja podacima i europskim praksama odgovornog vrednovanja istraživanja.

13. Praćenje provedbe

Radi učinkovite provedbe politike preporučuje se uspostaviti lagan, provediv sustav praćenja koji neće stvarati nerazmjerno administrativno opterećenje, ali će omogućiti uvid u napredak Fakulteta. Praćenje može uključivati pokazatelje kao što su broj publikacija dostupnih u otvorenom pristupu, broj zapisa pohranjenih u repozitorijima, udio radova s ORCID identifikatorima, broj izrađenih planova upravljanja podacima, broj otvoreno dostupnih skupova podataka i sudjelovanje u edukacijama. Po potrebi, među pokazatelje se mogu uključiti i podaci o ispunjavanju obveza otvorene znanosti na međunarodno financiranim projektima te o uporabi europskih i nacionalnih infrastrukturnih usluga.

Preporučuje se da Fakultet periodično razmotri ostvarenje ciljeva politike i, prema potrebi, predloži njezino ažuriranje u skladu s promjenama propisa, infrastrukturnih mogućnosti, zahtjeva financijera i razvoja prakse otvorene znanosti na razini Sveučilišta u Zagrebu i Republike Hrvatske.

14. Završne odredbe

Ova politika predstavlja temeljni okvir za razvoj detaljnijih fakultetskih smjernica, procedura i preporuka za pojedina područja otvorene znanosti. U slučaju nesklada između ove politike i važećih zakona, podzakonskih propisa, općih akata Sveučilišta u Zagrebu, ugovornih obveza ili pravila financijera, primjenjuju se nadređeni propisi i obvezujući akti.

Politika se objavljuje na mrežnim stranicama Fakulteta i primjenjuje od dana usvajanja, a preispituje se prema potrebi, osobito nakon važnijih promjena u nacionalnom ili europskom okviru otvorene znanosti.

15. Pojmovnik

CARE načela - (eng. *Collective benefit, Authority to control, Responsibility, Ethics* - Kolektivna korist, Autoritet upravljanja, Odgovornost i Etika) su skup smjernica za upravljanje podacima, posebno usmjerenih na autohtone podatke i znanja. Ova načela nadopunjuju FAIR načela (podaci trebaju biti pretraživi, dostupni, interoperabilni i ponovno iskoristivi) dodajući im etičku dimenziju.

CroRIS – nacionalni informacijski sustav znanosti Republike Hrvatske koji služi evidentiranju istraživača, ustanova, projekata i rezultata istraživanja.

Dabar – nacionalna infrastruktura za digitalne repozitorije u Hrvatskoj koja omogućuje pohranu i diseminaciju različitih vrsta digitalnih objekata, uključujući završne radove i publikacije.

Dijamantni otvoreni pristup – model otvorenog pristupa u kojem čitatelji ne plaćaju pristup, a autori ne plaćaju naknadu za objavu, pri čemu troškove pokrivaju institucije, zajednice ili druge održive potpore.

DOI – trajni digitalni identifikator objekta, najčešće publikacije ili skupa podataka, koji omogućuje stabilno citiranje i pristup digitalnom sadržaju.

EOSC (Europski oblak za otvorenu znanost) – europski okvir i skup usluga koji istraživačima omogućuje pristup podacima, alatima i digitalnim uslugama za otvorenu i suradničku znanost.

Europski istraživački prostor (ERA) – politički i strateški okvir Europske unije za jačanje povezanosti, mobilnosti, izvrsnosti i otvorenosti europskog istraživačkog sustava.

FAIR načela – skup načela prema kojima podaci i metapodaci trebaju biti pronalazljivi (Findable), pristupačni (Accessible), interoperabilni (Interoperable) i ponovno uporabljivi (Reusable).

Istraživački podaci – podaci prikupljeni, opaženi, generirani ili obrađeni tijekom istraživanja, koji služe kao osnova za znanstvene zaključke ili potvrdu rezultata.

Metapodaci – strukturirani opisni podaci o drugim podacima ili rezultatima istraživanja, koji omogućuju njihovo pronalaženje, razumijevanje, povezivanje i upravljanje.

Odgovorno vrednovanje istraživanja – pristup procjeni istraživačkog rada koji, uz bibliometrijske pokazatelje, uzima u obzir kvalitetu, sadržaj, raznolikost rezultata i doprinose otvorenoj znanosti

ORCID – trajni digitalni identifikator autora i istraživača koji omogućuje pouzdano povezivanje osobe s njezinim istraživačkim rezultatima.

Otvorena licenca – licenca kojom nositelj prava unaprijed određuje uvjete pod kojima drugi mogu pristupati, koristiti, dijeliti ili prilagođavati sadržaj.

Otvorena znanost – pristup znanstvenom radu koji nastoji učiniti publikacije, podatke, metode, softver i druge rezultate istraživanja što dostupnijima, transparentnijima i ponovno uporabljivima, uz poštovanje pravnih, etičkih i sigurnosnih ograničenja.

Otvoreni pristup – besplatan i javno dostupan pristup znanstvenim publikacijama na internetu, uz jasne uvjete korištenja i, kada je moguće, ponovne uporabe.

Plan upravljanja istraživačkim podacima (eng. *data management plan*, DMP) – dokument u kojem se opisuje kako će se istraživački podaci prikupljati, dokumentirati, pohranjivati, štiti, dijeliti i dugoročno čuvati tijekom i nakon istraživačkog projekta.

Repozitorij – digitalni sustav namijenjen pohrani, trajnom čuvanju, opisivanju i javnoj dostupnosti publikacija, podataka, završnih radova, softvera ili drugih rezultata istraživanja.

16. Literatura

1. Sveučilište u Zagrebu, Politika otvorene znanosti: <https://www.otvorena-znanost.hr/sveuciliste-u-zagrebu-donijelo-politiku-otvorene-znanosti/>
2. Hrvatski plan za otvorenu znanost, <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Znanost/Otvorena-znanost/Hrvatski-plan-za-otvorenu-znanost-svibanj-2025-MZOM.pdf>
3. Horizon Europe, open science, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9570017e-cd82-11eb-ac72-01aa75ed71a1/language-en>
4. Europski oblak za otvorenu znanost – EOSC, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/open-science-cloud>
5. Politika otvorenog pristupa – Srce https://www.srce.unizg.hr/sites/default/files/srce/usluge/otvoreno-obrazovanje/srce_politika_otvorenog_pristupa.pdf
6. Podaci, repozitoriji i otvorena znanost | Sveučilišni računski centar, <https://www.srce.unizg.hr/podaci-repozitoriji-otvorena-znanost>
7. <https://zenodo.org/>
8. <https://dataverse.nl/>
9. <https://www.openaire.eu/>